

**Beslutsunderlag**

Utfärdat

Diarienummer: 0083/22

Handläggare: Petra Willquist

Telefon: 031-365 5514

E-post: petra.willquist@gotalejon.goteborg.se

Remissvar angående Göteborgs Stads förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation

Förslag till beslut

I styrelsen för försäkrings AB Göta Lejon:

- att anta remissvar till Stadsledningskontoret beträffande Göteborgs Stads förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2021-08-18 §576 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att fortsätta utredningen kring stadens krigsorganisation med inriktningen krigsorganisation med i huvudsak ordinarie nämndstruktur. Kommunstyrelsen beslutade den 15 juni 2022 att remittera stadsledningskontorets förslag till samtliga nämnder och styrelser i staden.

Krigsorganisationen föreslås bestå av ordinarie nämnders och styrelser krigsorganisationer med tillhörande beredskapsplaner, samt ett antal tillkommande resursfunktioner. Göta Lejon är inte specifikt omnämnd bland resursfunktionerna. Det innebär att bolaget endast ska ha beredskap att omgående delta i den stadenövergripande krigsorganisationen och bidra med resurser, efter anmodan från kommunstyrelsens krisledningsorganisation.

Göta Lejon anser att resursfunktioner är ett sätt som kan stärka stadens förmåga till samarbete och koordinering och har inga synpunkter på resursfunktioner eller krigsorganisationen som sådan. Bolaget önskar dock att det i riktlinjen framgår att framtida regelverk behöver beaktas under skärpt beredskap även om kommunstyrelsen fattat beslut om att övergå till krigsorganisation.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget innebär att Göta Lejon behöver ägna resurser åt planering, analys och utbildning. Detta bedöms kunna hanteras inom befintligt uppdrag. Beredskapsplanen kan komma att medföra vissa inköp för lagerhållning av förnödenheter. Detta kommer att medföra kostnader som dock bedöms som ringa.

Göta Lejon har inte något utpekad ansvar eller uppgift bland resursfunktionerna utan ska ha beredskap att bidra efter anmodan från kommunstyrelsens krisledningsorganisation. Beroende på samhällsstörningens omfattning kan kostnader genereras i detta aktiverade läge. Dessa kostnader bedöms dock vara begränsade.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göta Lejon har inte funnit några särskilda aspekter utifrån denna dimension när det gäller Göteborgs Stads krigsorganisation och de beredskapsförberedelser i fredstid som ska göras. På sikt skulle en situation med krigsfara eller krig kunna medföra allvarliga konsekvenser för ekologi och klimat.

Bedömning ur social dimension

En situation med krigsfara eller krig bedöms medföra allvarliga sociala konsekvenser och påverka jämställdhet och mänskliga rättigheter negativt. En säkerhetspolitisk kris eller väpnat angrepp påverkar inte befolkningen likvärdigt eftersom människor har skilda fysiska, psykiska, språkliga och socioekonomiska förutsättningar. Trots detta har Göta Lejon inte funnit några särskilda aspekter utifrån denna dimension, vad avser Göta Lejons arbete med beredskapsplanering och krigsorganisation.

Bilagor

1. Remissmissiv
2. Göteborgs Stads förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation
3. TU SLK Remittering av Göteborgs Stads krigsorganisation

Ärendet

Försäkrings AB Göta Lejon redovisar i detta beslutsunderlag remissvar för Göteborgs Stads förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation.

Remissen skall besvaras till stadsledningskontoret senast den 4 november 2022.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2021-08-18 §576 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att fortsätta utredningen kring stadens krigsorganisation. Inriktningen för det fortsatta arbetet skulle vara att behålla ordinarie nämndstruktur och därmed inte bilda speciella krigsnämnder. Kommunstyrelsen beslutade den 15 juni 2022 att remittera stadsledningskontorets förslag till samtliga nämnder och styrelser i staden.

Förslaget i korthet

I tjänsteutlåtandet lämnar stadsledningskontoret förslag på en reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, inklusive bilaga om Göteborgs Stads krigsorganisation.

I Göteborgs Stads krigsorganisation ingår enligt förslaget stadens samtliga nämnder och styrelser. Dessa har redan i uppdrag att under året 2022 ta fram en krigsorganisation med tillhörande beredskapsplanering för sin egen verksamhet, i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap. Krigsorganisationen föreslås därför bestå av ordinarie nämnders och styrelsers krigsorganisationer med tillhörande beredskapsplaner, samt ett antal tillkommande resursfunktioner.

Resursfunktionerna ska säkerställa att operativt samarbete över förvaltnings- och bolagsgränser snabbt kan komma till stånd vid krigsfara och krig, men också vid hybridkrigföring i gråzonen mellan krig och fred. Syftet är att använda stadens samlade resurser på bästa sätt och stärka stadens förmåga att värna liv och hälsa samt upprätthålla samhällets funktionalitet.

Resursfunktionernas uppdrag och styrning

Förberedda resursfunktioner syftar till att ha operativ förmåga att, vid behov, kraftsamla stadens samlade resurser för att klara av att hantera synnerligen allvarliga samhällsstörningar, exempelvis flera parallella kriser och ytterst krig. Utöver de förberedda resursfunktionerna kan kommunstyrelsen under höjd beredskap skapa fler resursfunktioner eller ändra uppdragen inom befintliga resursfunktioner, om situationen så kräver. I händelse av krigsfara eller krig, då höjd beredskap råder, kommer resursfunktionerna vid behov få konkreta uppdrag/uppgifter tilldelade sig via kommunstyrelsens krigsstab. Vilka uppdrag det kan handla om beror på den aktuella händelseutvecklingen och går därmed inte att slå fast i förväg. Uppgiften för varje resursfunktion i fredstid är dock att förbereda för arbetet.

Resursfunktionerna aktiveras när förvaltningar och bolag inte längre ensamma klarar av att hantera mycket omfattande eller långvariga samhällsstörningar och där ytterst liv, hälsa och samhällets grundläggande funktionalitet hotas.

Remissen avser synpunkter på Göteborgs Stads krigsorganisation

Remissen avser nämnders och styrelsers synpunkter på bilaga Göteborgs Stads krigsorganisation i förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap. Det är bilagan kring

stadens övergripande krigsorganisation inklusive resursfunktioner som är ett nytt förslag och därmed i fokus för remissen.

Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, som bland annat slår fast att nämnder och styrelser inom stadens krigsorganisation ska ta fram beredskapsplaner för höjd beredskap antogs av kommunfullmäktige 2021-10-28 § 14.

Enligt remissmissiv är följande frågeställningar prioriterade att reflektera kring:

- Är resursfunktioner rätt väg att gå för att skapa stadens krigsorganisation?
- Är det rätt nämnd/styrelse som föreslås bli funktionsansvarig?
- Är det rätt nämnder/styrelser som föreslås delta i respektive resursfunktion?
- Övriga synpunkter kring stadens krigsorganisation?

Bolagets synpunkter och bedömningar

Försäkrings AB Göta Lejon lämnar följande synpunkter på remissen.

Är resursfunktioner rätt väg att gå för att skapa stadens krigsorganisation?

Ja. Bolaget ser att resursfunktioner är ett sätt att stärka stadens förmåga till koordinering och samarbete.

Är det rätt nämnd/styrelse som föreslås bli funktionsansvarig?

Göta Lejon är inte utpekad som ansvarig för någon resursfunktion och har inga synpunkter på denna frågeställning.

Är det rätt nämnder/styrelser som föreslås delta i respektive resursfunktion?

Göta Lejon är inte utpekad som ansvarig för någon resursfunktion och har inga synpunkter på denna frågeställning.

Övriga synpunkter kring stadens krigsorganisation?

Bolaget har inga särskilda synpunkter på krigsorganisationen som sådan men önskar att det i riktlinjen framgår att fredstida regelverk behöver beaktas även under skärpt beredskap. Riktlinjen uttrycker att kommunstyrelsen fattar beslut om att övergå till skärpt beredskap samt vilka möjligheter detta medför. Eftersom Göta Lejon även har annan lagstiftning att följa kan det uppstå tvetydigheter avseende vilken part som kan aktivera bolagets krigsorganisation och bidrag till stadens resursfunktioner. Exempel på avsnitt där ovanstående är tvetydigt är:

- Avsnitt ”Ansvar under höjd beredskap” på sidan 7
- Bilaga 1, avsnitt ”övriga nämnder och styrelser som inte specifikt nämns i de beslutade resursfunktionerna ska:” på sidan 10
- Bilaga 1, avsnitt ”Beskrivning av resursfunktioner” på sidan 11



Remissutskick

Utfärdat 2022-06-21

Diarienummer 1107/21

Handläggare: Margareta Romare

Telefon: 031-368 02 47

E-post: margareta.romare@stadshuset.goteborg.se

Nämnds-/styrelseremiss

Stadsledningskontoret får i uppdrag att fortsätta utredningen kring stadens krigsorganisation med inriktningen krigsorganisation med i huvudsak ordinarie nämndstruktur

Bifogat ärende översänds till

1. Samtliga nämnder och styrelser för yttrande.

Remissen

Kommunstyrelsen beslutade 2021-08-18 §576 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att fortsätta utredningen kring stadens krigsorganisation med inriktningen krigsorganisation med i huvudsak ordinarie nämndstruktur. Kommunstyrelsen beslutade den 15 juni 2022 att remittera stadsledningskontorets förslag till samtliga nämnder och styrelser i staden.

Förslaget i korthet

I tjänsteutlåtandet lämnar stadsledningskontoret förslag på en reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, inklusive bilaga om Göteborgs Stads krigsorganisation. Krigsorganisationen föreslås bestå av ordinarie nämnders och styrelser krigsorganisationer med tillhörande beredskapsplaner, samt ett antal tillkommande resursfunktioner. Resursfunktionerna ska säkerställa att operativt samarbete över förvaltnings- och bolagsgränser snabbt kan komma till stånd vid krigsfara och krig, men också vid hybridkrigföring i gråzonen mellan krig och fred. Syftet är att använda stadens samlade resurser på bästa sätt och stärka stadens förmåga att värna liv och hälsa samt upprätthålla samhällets funktionalitet.

Remissen avser synpunkter på Göteborgs Stads krigsorganisation

Remissen avser nämnders och styrelser synpunkter på bilaga Göteborgs Stads krigsorganisation i förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap. Det är bilagan kring stadens övergripande krigsorganisation inklusive resursfunktioner som är ett nytt förslag och därmed i fokus för denna remiss.

För kännedom antog kommunfullmäktige 2021-10-28 § 14 Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, som bland annat slår fast att nämnder och styrelser inom stadens krigsorganisation ska ta fram beredskapsplaner för höjd beredskap.

Följande frågeställningar är prioriterade att reflektera kring:

- Är resursfunktioner rätt väg att gå för att skapa stadens krigsorganisation?
- Är det rätt nämnd/styrelse som föreslås bli funktionsansvarig?
- Är det rätt nämnder/styrelser som föreslås delta i respektive resursfunktion?
- Övriga synpunkter kring stadens krigsorganisation?

Remissen vänder sig till samtliga nämnder och styrelser, då alla berörs i olika grad. Även de fåtal nämnder och styrelser som nu inte föreslås få ett utpekad uppdrag kopplat till resursfunktionerna, kan i händelse av höjd beredskap komma att få det.

Förvaltningens/bolagets handläggare

Vänligen meddela namnet på er förvaltnings eller bolags handläggare till undertecknad när ärendet har fördelats.

Svar till stadsledningskontoret

Yttrandet ska vara nämnd-/styrelsebehandlat och tydligt uttrycka om nämnden/styrelsen tillstyrker, avstyrker eller inte tar ställning till handlingsplanen för att motverka tystnadskultur. Yrkanden, skiljaktiga meningar, reservationer och särskilda yttranden från nämnd-/styrelsebehandlingen ska alltid bifogas.

Remissen är ställd till samtliga styrelser men önskar respektive koncern att skicka in ett gemensamt svar på remissen genom klustermodern så är det möjligt. Klustermodern ansvarar då för att involvera berörda dotterbolag.

Remissvaret ska alltid innehålla följande:

- En kortfattad sammanfattning av synpunkter och bedömningar
- Bedömning ur följande dimensioner:

- Ekonomisk
- Ekologisk
- Social

Svara stadsledningskontoret senast 4 november genom att skicka svaret i Word-format till förvaltningsbrevlådan på stadsledningskontoret:
stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se.

Märk svaret med stadsledningskontorets diarienummer 1107/21

Bifoga protokollsutdrag och yttrande vid nämnd-/styrelsebehandlat remissvar.

Följ [Riktlinjer för kommunstyrelsens remittering](#), se intranat.goteborg.se under Styrande dokument/Ärendehantering/Gemensamt för staden.

För kommunstyrelsen

Margareta Romare



Göteborgs
Stad

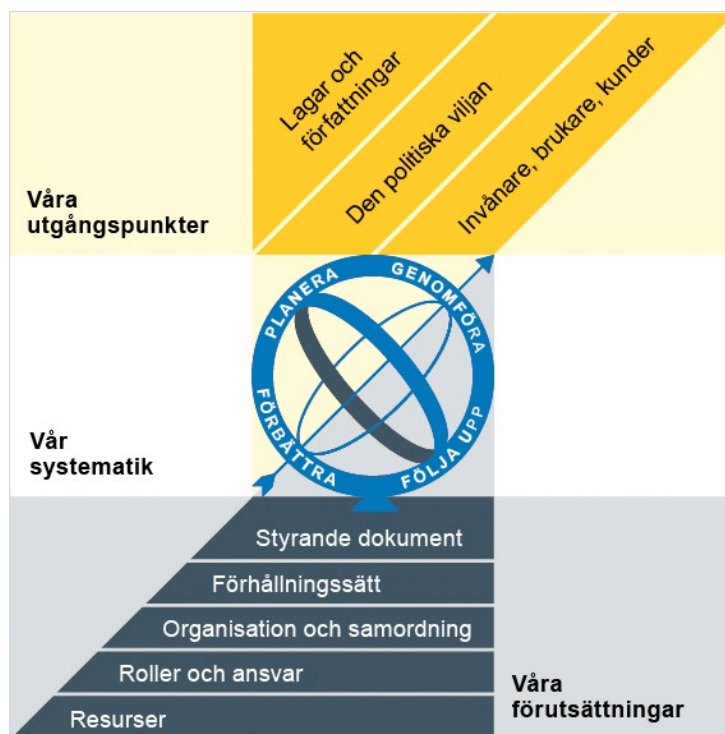
Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

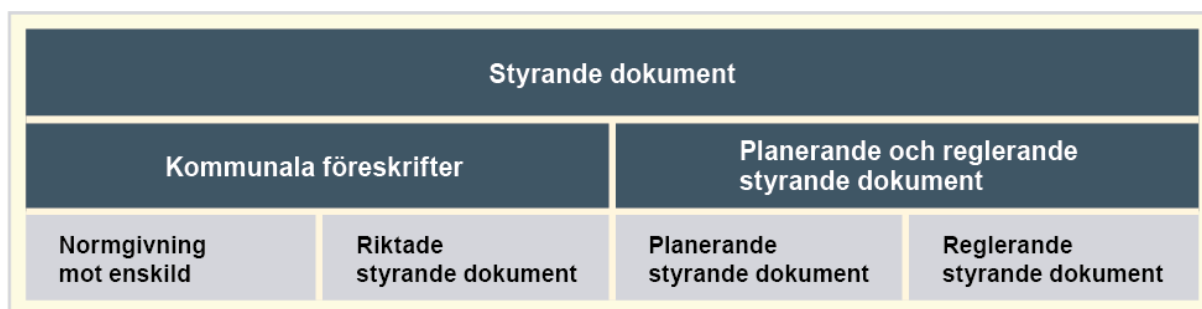


Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.



Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap			
Beslutad av: [Nämnd/styrelse/befattning]	Gäller för: [Text]	Diarienummer: [Nummer]	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: [Dokumentsort]	Giltighetstid: [Giltighetstid]	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: [Funktion]
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna riktlinje.....	3
Vem omfattas av riktlinjen.....	3
Bakgrund	3
Lagbestämmelser	4
Koppling till andra styrande dokument	5
Stödjande dokument.....	5
Riktlinje	6
Bilaga 1 – Göteborgs Stads krigsorganisation	8
Göteborgs Stads krigsorganisation	8
Organisationsschema	8
Krigsorganisationens ledningsorganisation	9
Kommunstyrelsen.....	9
Kommunstyrelsens krigsledningsorganisation	9
Stadsledningskontoret krigsstab.....	9
Resursfunktioner.....	10
Uppdragsbeskrivning.....	10
Beskrivning av resursfunktioner.....	11

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Denna riktlinje syftar till att skapa en gemensam inriktning och samsyn i Göteborgs Stad vid höjd beredskap. Riktlinjen tydliggör ansvar och övergripande krav gällande beredskapsplanering i fredstid, vilket inkluderar arbete med krigsplacering.

Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller för Göteborgs Stads nämnder och styrelser tillsvidare.

Bakgrund

Höjd beredskap är samlingsbegreppet för skärpt- och högsta beredskap. Regeringen fattar beslut om höjd beredskap för hela eller delar av landet, eller viss verksamhet. Beslutet tillkännages genom radio, tv samt på sedvanliga sätt som annan lagstiftning.

Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av det civila försvaret i Göteborgs Stad. Kommunstyrelsen får under höjd beredskap i vissa brådskande ärenden fatta beslut istället för kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ska inom ramen för det geografiska områdesansvaret verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten. Kommunen ska under höjd beredskap hålla länsstyrelsen informerad om beredskapsläget. Vidare ska kommunen under höjd beredskap - i den omfattning som regeringen i särskilda fall beslutar - vidta de åtgärder som behövs för försörjningen med nödvändiga varor, medverka vid allmän prisreglering och ransonering, och medverka i övrigt vid genomförandet av åtgärder som är viktiga för landets försörjning.

Kommunens del av totalförsvaret utgörs av det civila försvaret. Målen för det civila försvaret är:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det Försvarsmaktens förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser

Det svenska krisberedskapssystemet bygger på ansvarsprincipen. Den innebär att den nämnd eller styrelse som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden, också har ansvaret för verksamheten vid kris och vid höjd beredskap, så långt det är möjligt. Beredskapen innebär att ordinarie verksamhet ska vara leveranssäker, uthållig och robust.

Det innebär även att verksamheten vet vilka andra aktörer som verksamheten kan behöva samverka med.

Kommuner ska, enligt *Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*, i fredstid planera för den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. I planerna ska det bland annat framgå vilken personal som ska tjänstgöra i krigsorganisationen.

Under höjd beredskap kan regeringen besluta om allmän tjänsteplikt. Det kan gälla en viss verksamhet eller en viss del av landet. Svenska medborgare eller personer som är stadigvarande boende i Sverige och som är mellan 16 och 70 år kan komma att omfattas av allmän tjänsteplikt vid höjd beredskap. Allmän tjänsteplikt fullgörs vanligen genom att personen kvarstår i sin anställning och går till sin arbetsplats som vanligt. Enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, kan alla kommuner i Sverige i sin fredstida planering utgå från att allmän tjänsteplikt kommer att omfatta samtliga anställda i kommunens organisation.

Det betyder att tillsvidareanställda och visstidsanställda i Göteborgs Stad omfattas av allmän tjänsteplikt när regeringen beslutar att denna plikt gäller inom kommunens ansvarsområde eller vid beredskapslarm. Anställda i Göteborgs Stad, som inte är krigsplacerade, kvarstår i ett sådant läge i sin anställning och är skyldig att inställa sig på sin ordinarie arbetsplats enligt arbetsgivarens direktiv. För anställda som är krigsplacerade inom Göteborgs Stads förvaltningar och bolag, via registrering hos Plikt- och prövningsverket, innebär beslut om aktivering av allmän tjänsteplikt att dessa personer ska inställa sig till tjänstgöring i enlighet med informationen i det krigsplaceringsbrev som arbetsgivaren tidigare skickat ut.

När allmän tjänsteplikt är aktiverad kan anställda, om det råder särskilda skäl, anvisa andra tjänsteställen än hos sin ordinarie arbetsgivare om beslut fattas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (Arbetsförmedlingen). Länsstyrelsen, i egenskap av länets högsta civila totalförsvarsmyndighet, kan under höjd beredskap besluta om att omfördela personal mellan myndigheter med representation i länet.

Under höjd beredskap kan regeringen fatta beslut om att *Arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262)* ska börja gälla. Vid beredskapslarm, som meddelar att högsta beredskap råder i hela Sverige, aktiveras såväl allmän tjänsteplikt som arbetsrättslig beredskapslag per automatik.

För Göteborgs Stads nämnder träder kollektivavtal för krigs- och beredskapstillstånd (KB-avtal) i kraft när arbetsrättslig beredskapslag aktiverats. Centrala parterna kan komma överens om annan tidpunkt.

Lagbestämmelser

Primära bestämmelser som riktar sig mot denna riktlinje:

- Regeringsformen
- Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

- Förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap.
- Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt.
- Förordning (1995:238) om totalförsvarsplikt.
- Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.
- Förordning (1988:1215) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.
- Arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262)
- Arbetstidslag (1982:673), Arbetstidsförordning (1982:901)
- Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30), riksdagsbeslut 15 december 2020
- Kollektivavtal för krigs- och beredskapstillstånd, KB-avtalet
- Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar
- Säkerhetsskyddslag (2018:585)
- Säkerhetsskyddförordning (SFS 2021:955)
- Säkerhetspolisens nya föreskrifter om säkerhetsskydd

Koppling till andra styrande dokument

Dokumentet nedan är ett urval av de styrande dokument i staden med en primär koppling till denna riktlinje.

- Göteborgs Stads säkerhetspolicy
- Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar 2021–2023
- Göteborgs Stads riktlinje för krishantering
- Stadsledningskontorets krisledningsplan
- Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation
- Göteborgs Stads riktlinje för säkerhetsskydd

En rutin som reglerar nämndernas arbetssätt med krigsplacering kommer att behöva tas fram. Det behöver ske i nära anslutning till att en central överenskommelse (avseende nämnderna) tecknas med Plikt- och prövningsverket. Bolagen kommer att teckna egna överenskommelser med Plikt- och prövningsverket.

Stödjande dokument

- Råd kring arbetet med beredskapsplaner för höjd beredskap
- Råd kring arbetet med krigsplacering

Riktlinje

Höjd beredskap

Varje nämnd och styrelse ska ha en uppdaterad beredskapsplan som ska aktiveras när regeringen beslutar om höjd beredskap.

- **Skärpt beredskap** – Göteborgs Stad ska upprätthålla normal verksamhet så långt det är möjligt. Nämnder och styrelser ansvarar för att vid behov göra nödvändiga anpassningar samt vidta de särskilda åtgärder avseende planering, inriktning av verksamheten, personalfrågor och övriga resurser som anges i respektive nämnds och styrelses beredskapsplan. Nämnder och styrelser ska även planera för och vidta nödvändiga förberedelser inför högsta beredskap. Vid behov kan kommunstyrelsen besluta att aktivera utvalda resursfunktioner inom ramen för den fredstida organisationen. Kommunstyrelsen kan även besluta att Göteborgs Stad ska övergå från ordinarie organisation till krigsorganisation, vilket inkluderar samtliga resursfunktioner (bilaga 1)
- **Högsta beredskap** – Göteborgs Stad ska övergå till krigsorganisation, som inkluderar resursfunktioner, och samtliga beredskapsplaner aktiveras (bilaga 1). Totalförsvaret är all samhällsverksamhet som ska bedrivas. Göteborgs Stad ska då fokusera samtliga resurser på att klara målen för det civila försvaret, bland annat värna civilbefolkningen, upprätthålla samhällets funktionalitet och nödvändig försörjning samt stödja Försvarmakten. Nämnder och styrelser har alltså sitt verksamhetsansvar, så långt det är möjligt.

Beredskapsplanering i fredstid

Varje nämnd och styrelse ska delta i arbetet med den stadenövergripande beredskapsplaneringen. En beredskapsplan ska tas fram av respektive nämnd eller styrelse som en del i beredskapsarbetet i fredstid. Beredskapsplanen ska:

- omfatta samtliga relevanta aspekter på den egna verksamheten och fungera som ett stöd när det gäller prioriteringar samt ge konkret vägledning till hur arbetet ska bedrivas,
- utgå från den stadenövergripande krigsorganisationen och fördjupat beskriva den egna verksamhetens krigsorganisation, såväl i text som i ett organisationsschema samt innehålla en bemanningsplan,
- avse såväl beredskapshöjningar efter hand som omedelbar övergång till högsta beredskap,
- minst omfatta följande områden:
 - Beredskapshöjning efter hand samt omedelbar övergång till högsta beredskap
 - Ledning och samband
 - Prioritering och minimikrav gällande samhällsviktig verksamhet och lagreglerad verksamhet
 - Krigsorganisation
 - Planering för resursfunktioner - för de nämnder och styrelser som har utpekat ansvar (bilaga 1)
 - Bemanningsplan
 - Samverkan

- Information/kommunikation externt och internt
- Analys av gender- och barnperspektivet samt socioekonomiskt perspektiv
- Utbildning och övning.
- Beredskapsplanen ska uppdateras vid förändringar i den fredstida organisationen samt aktualitetsprövas en gång per år.

Arbete med krigsplacering i fredstid

Krigsplacering i denna riktlinje avser så kallad krigsplacering av anställda via anställningsavtalet¹ och kan avse såväl tillsvidareanställda som visstidsanställda. Syftet med krigsplacering är att säkerställa personalförsörjningen under höjd beredskap och bemanna den beslutade krigsorganisationen.

- Krigsplacering är ett planeringsverktyg som i Göteborgs Stad ska tillämpas för nyckelfunktioner som svårigen kan ersättas på annat sätt vid höjd beredskap.
- Varje nämnd och styrelse ska i fredstid aktivt ta ställning till om planeringsverktyget krigsplacering ska tillämpas och vilka tjänster som då ska omfattas.
- Krigsplacering ska ske i den omfattning som krävs för att verksamheten ska fungera under höjd beredskap och för att kunna fullgöra uppgifterna inom totalförsvaret. En årlig översyn av behovet att krigsplacera ska göras.
- Vid konstaterat behov av krigsplacering ska varje nämnd och styrelse ha en dokumenterad arbetsprocess som reglerar det interna arbetet med krigsplacering.
- Krigsplacerade medarbetare i Göteborgs Stad ska av sin arbetsgivare ges skriftligt besked om sin krigsplacering via brev till folkbokföringsadressen. Beskedet ska innehålla uppgift om inställelseplats.
- Medarbetarens krigsplacering ska avslutas om anställningen upphör eller vid byte av tjänst.

Ansvar under höjd beredskap

Varje nämnd och styrelse ska:

- Aktivera sin beredskapsplan (helt eller delvis) och vid varje givet tillfälle besluta om prioriteringar, ambitionsnivå och genomförande i den egna verksamheten. Samhällsviktig verksamhet är prioriterat.
- Ställa om från fredstida organisation till krigsorganisation efter beslut².
- Aktivera arbetet i resursfunktionerna för de nämnder och styrelser som berörs³.
- Vid behov bidra till att bemanna Göteborgs Stads totala krigsorganisation samt bidra med övriga resurser (bilaga 1)

¹ Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap

² Kommunstyrelsen kan fatta beslut om att övergå till krigsorganisation vid skärpt beredskap. Vid högsta beredskap ska kommunen enligt lag övergå till krigsorganisation.

³ Kommunstyrelsen kan fatta beslut om att aktivera vissa resursfunktioner vid skärpt beredskap. Vid högsta beredskap aktiveras samtliga resursfunktioner i och med att staden övergår till krigsorganisation.

Bilaga 1 – Göteborgs Stads krigsorganisation

Göteborgs Stads krigsorganisation

Göteborgs Stads övergripande krigsorganisation innehåller följande beskrivningar:

- Organisationsschema
- Krigsorganisationens ledningsorganisation
- Resursfunktioner

Organisationsschema

Göteborgs Stads krigsorganisation bygger på den fredstida organisationen, det vill säga ordinarie nämndstruktur samt stadens majoritetsägda bolag.

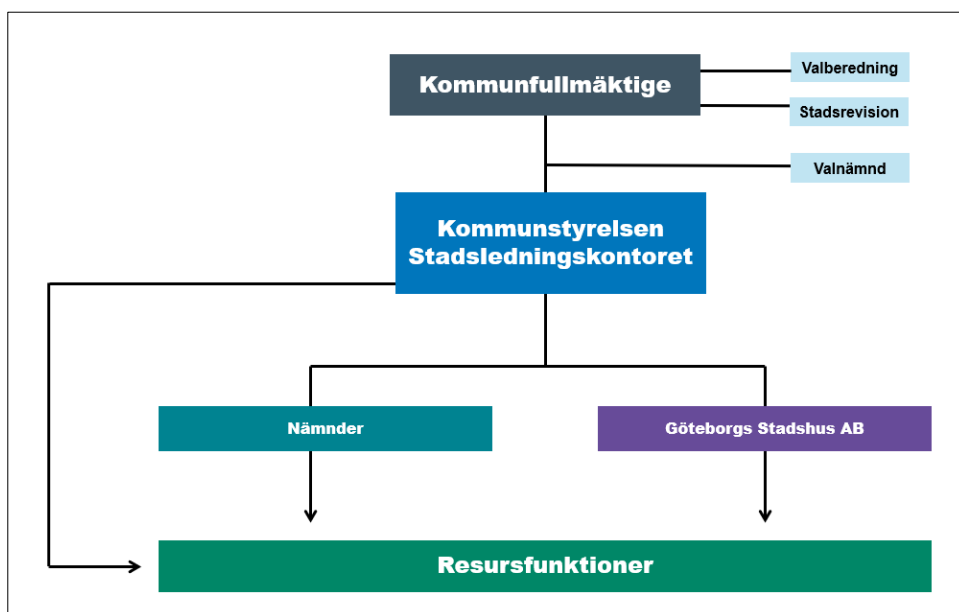


Bild 1: Göteborgs Stads krigsorganisation består av ordinarie nämnders och bolags krigsorganisation och beredskapsplaner samt resursfunktioner.

- Nämnders och styrelser krigsorganisation, inklusive beredskapsplaner, utgör grunden i stadens krigsorganisation.
- Resursfunktioner är ett komplement som stärker förmågan att koordinera och samarbeta kring åtgärder och lösningar mellan förvaltningar och bolag.

Krigsorganisationens ledningsorganisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av det civila försvaret⁴ och fattar övergripande strategiska och ekonomiska inriktningsbeslut.



Bild 2: Kommunstyrelsen leder arbetet i stadens krigsorganisation, via stadsledningskontorets krigsledningsorganisation som har stöd i form av en krigsstab.

Kommunstyrelsens krigsledningsorganisation

Kommunstyrelsens krigsledningsorganisation på stadsledningskontoret verkställer besluten och åstadkommer inriktning och samordning av åtgärder, resurser och kommunikation inom stadens verksamheter och tillsammans med andra aktörer inom det geografiska området.

Krigsledningsorganisationen ska:

- ha utsedda beslutfattare med nödvändiga mandat inom ansvarsområdet
- bestå av en krigsledningsgrupp med berörda beslutfattare
- bestå av ett stöd till berörda beslutsfattare (krigsstab) som stödjer och bereder ärenden med syfte att öka kapaciteten till ledning, samverkan och kommunikation
- ha en uthållighet för att kunna lösa sina uppgifter dygnet runt i tre månader⁵

Stadsledningskontoret krigsstab

Stadsdirektören och krigsledningsorganisationen har ett ledningsstöd i form av en krigsstab till sitt förfogande vars uppdrag är att stödja ledningen för att öka kapaciteten till ledning, samverkan och kommunikation.

Stadsledningskontoret krigsstab organiseras som utgångspunkt i enlighet med den struktur, inklusive funktioner och ansvar, som beskrivs i stadsledningskontorets

⁴ 3 kap. 2 § Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

⁵ Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret bör vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under en del av denna tid. Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30)

krisledningsplan⁶. Varje resursfunktion knyts till en funktion i stadsledningskontorets krigsstab. Stabsfunktion deltar i respektive resursfunktion i den utsträckning som krävs för att uppdraget i resursfunktionen ska kunna utföras (se bild 2).

Resursfunktioner

Resursfunktionerna ansvarar för att ett operativt samarbete över förvaltnings- och bolagsgränser snabbt kommer till stånd vid höjd beredskap och ytterst krig. Syftet är att öka stadens förmåga att hantera omfattande, komplexa och parallella samhällsstörningar till följd av krig. Tabell 1 nedan beskriver ett antal förberedda resursfunktioner.

Uppdragsbeskrivning

Nämnder och styrelser med uppdrag att leda arbetet i en resursfunktion ska, inom sitt utpekade område, på en operativ nivå ansvara för att samordna, prioritera och fördela stadens resurser i enlighet med övergripande inriktningsbeslut och enligt målen för det civila försvaret samt samhällets skyddsvärden⁷. Konkreta uppdrag till resursfunktionerna då höjd beredskap råder ges av kommunstyrelsen.

Funktionsansvarig nämnd/styrelse ansvarar för att:

- Leda arbetet i funktionen och ansvarar för att samordna, prioritera och fördela stadens resurser inom sitt område för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet på minst acceptabel nivå.
- Löpande inventera tillgängliga resurser och funktionens förmåga att leverera sitt uppdrag.
- Rapportera till motsvarande funktion i stadsledningskontorets krigsstab.
- Vid behov initiera samarbete med övriga resursfunktioner.

Nämnder och styrelser som bidrar till arbetet i en eller flera resursfunktioner ska:

- Aktivt delta i planeringsarbetet och ingå i nödvändiga beslutsforum och/eller stab.
- Utföra lämpliga uppgifter inom ramen för resursfunktionens uppdrag.
- Bidra med relevanta resurser för att lösa resursfunktionens uppdrag.
- Rapportera egen verksamhets lägesbild och tillgängliga resurser till funktionsansvarig nämnd/styrelse.

Övriga nämnder och styrelser som inte specifikt nämns i de beslutade resursfunktionerna ska:

- Ha beredskap att omgående börja delta i den stadenövergripande krigsorganisationen och bidra med resurser, efter anmodan från kommunstyrelsens krigsledningsorganisation.

⁶ Stadsledningskontorets krisledningsplan, bilaga 2 stadsledningskontorets krisledningsstab.

⁷ Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar, MSB777

Beskrivning av resursfunktioner

Resursfunktioner			
Transport, logistik & ordonnans	Måltider inom staden, <u>inkl</u> nödbespisning	Kristidsverksamhet (inkluderar prisreglering/ransonering/nödvändig försörjning)	Skydd och bevakning
Lokaler, fastighetsdrift	Utrymning & inkvartering	Krisstöd	Skyddsrum och övriga totalförsvarsanläggningar
Reparationer (tekniskt underhåll, reparationer, byggnation, grävuppgifter m.m.)	Infrastruktur för IT	Kommunikation	Lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer
Energi (el, värme, kyla, gas) och reservkraft	Personalförsörjning/bemannning (inklusive kontakt med frivilliga och privata näringsliv)	Samband och ledningsplatser	Stöd till Försvarsmakten
Nödvattenförsörjning	Inköp (säkerställa inköp av nödvändiga varor)	Brådsande begravning (stöd till kyrkogårdsförvaltningen)	

Totalt finns 19 förberedda resursfunktioner. Nämnder och styrelser ansvarar för funktionerna. I tabellen nedan anges vilka nämnder och styrelser som leder och deltar i respektive i resursfunktion.

Vid behov kan kommunstyrelsen tillsätta nya resursfunktioner i en situation då höjd beredskap råder. Befintliga resursfunktioner kan också under höjd beredskap, om så krävs, få utökade eller ändrade uppgifter beroende på händelseutvecklingen.

Beskrivningen under varje resursfunktion är exempel på övergripande uppgifter. Vid höjd beredskap kommer uppdragen att tydliggöras av kommunstyrelsen, inom ramen för krigsstabens arbete.

Resursfunktioner	Ansvarig nämnd/styrelse	Nämnd och styrelse som deltar
Transport, logistik & ordonnans <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas 	Göteborgs Stads Leasing AB	Trafiknämnden, park- och naturnämnden, lokalnämnden, idrotts- och föreningsnämnden, Göteborgs Spårvägar AB, Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, Förvaltnings AB Framtiden (inkl dotterbolag), Got Event AB, Göteborgs Stads Parkering AB

<ul style="list-style-type: none"> • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 		
<p>Lokaler, fastighetsdrift</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	Lokalnämnden	Fastighetsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden (inkl dotterbolag), Älvstranden Utveckling AB, Got Event AB, Göteborgs Stadsteater AB, Liseberg AB, Göteborgs Stads Parkerings AB, idrott- och föreningsnämnden, kulturnämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, förskolenämnden
<p>Reparationer (tekniskt underhåll, reparationer, byggnation, grävuppgifter, röja mm)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	Park- och naturnämnden samt trafiknämnden (marknämnden)	Higab AB, Älvstranden Utveckling AB, Renova AB, Gryaab AB, Grefab AB, Göteborg Energi AB, Förvaltnings AB Framtiden (inkl dotterbolag), Liseberg AB, Got Event AB, Göteborgs Stadsteater AB, Göteborgs Spårvägar AB, Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, lokalnämnden, kretslopp och vattennämnden
<p>Energi (el, värme, kyla, gas) och reservkraft</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab 	Göteborg Energi AB /Göteborg Energi Nät AB	Kretslopp och vattennämnden, nämnden för Intraservice Räddningstjänsten Storgöteborg, Göteborgs Hamn AB, Göteborgs

<ul style="list-style-type: none"> • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Identifiera vilka verksamheter inom staden samt inom Göteborgs Stads geografiska område som ska prioriteras • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 		<p>Stads Leasing AB, Gryaab AB, Renova AB</p>
<p>Nödvattenförsörjning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Identifiera prioriterade verksamheter inom staden samt Göteborgs Stads geografiska område • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	<p>Kretslopp och vattennämnden</p>	<p>Nämnder och styrelser som har ansvar enligt Göteborgs Stads riktlinje för nödvattenförsörjning</p>
<p>Måltider inom staden, inklusive nödbespisning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas 	<p>Grundskolenämnden</p>	<p>Utbildningsnämnden, förskolenämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd, socialnämnderna Hisingen, Nordost, Centrum, Sydväst, miljöförvaltningen, nämnden för inköp och</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 		upphandling, Göteborgs Stads Leasing AB
Utrymning & inkvartering (inkl. flyktingmottagande) <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet kring utrymning och mottagande, inklusive samverkan med externa aktörer • Övergripande säkerställa att det finns en organisation som driver mottagningsplatser/ tillfälliga boenden • Samverka med externa aktörer (myndigheter, frivilliga, näringsliv, föreningar mm) 	Kommunstyrelsen	<i>Utpekade nämnder och enligt kommande riktlinje i staden (arbete pågår),</i> Förvaltnings AB Framtiden (inkl dotterbolag), Boplats Göteborg AB
Infrastruktur för IT <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	Nämnden för Intraservice	Lokalnämnden, byggnadsnämnden, trafiknämnden, fastighetsnämnden kretslopp och vattennämnden, kommunstyrelsen, Göteborg Energi AB/Gothnet AB, Göteborgs Hamn AB

<p>Personalförsörjning/bemanning (inklusive kontakt med frivilliga och privata näringsliv)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela personalresurser inom stadens verksamheter • Organisera arbetet kring personalpool eller liknande funktion • Samverka med externa aktörer, exempelvis Arbetsförmedlingen och frivilligorganisationer om personaltillskott • Samverka med näringslivet kring tillfälliga lösningar/samarbeten för att klara målen för det civila försvaret 	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Business Region Göteborg AB, arbetsmarknad och vuxenutbildningsnämnden, Stadshus AB</p>
<p>Inköp (säkerställa inköp av nödvändiga varor)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Organisera arbetet i stadens inköpscentral • Upphandla/köpa in nödvändiga varor • Fördela nödvändiga varor till stadens verksamheter • Samverka med externa aktörer (myndigheter och näringslivet) om gemensamma lösningar 	<p>Nämnden för inköp och upphandling</p>	<p>Berörda nämnder och styrelser utifrån varukategorier</p>

<p>Kristidsverksamhet (inkluderar prisreglering/ransonering/nödvändig försörjning)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Utföra arbetsuppgifter i enlighet med kommande statliga direktiv • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Peka ut resurser som kan användas i arbetet • Fördela resurser (nödvändig försörjning) inom stadens verksamhet samt inom Göteborgs Stads geografiska område • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Socialnämnderna Hisingen, Nordost, Centrum, Sydväst, övriga nämnder och styrelser vid behov</p>
<p>Krisstöd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Samverka med externa aktörer som kan stötta med krisstöd 	<p>Socialnämnden Centrum</p>	<p>Socialnämnderna Hisingen, Nordost, Sydväst</p>
<p>Kommunikation</p>	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Göteborg & Co AB, Liseberg AB, Got Event AB, Boplats Göteborg AB, Göteborgs</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 		<p>Stadsteater AB, nämnder och styrelser enligt Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation</p>
<p>Samband och ledningsplatser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Vid behov säkerställa tillgång till nödsamband • Samordna och fördela ledningsplatser inom staden • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Göteborgs Spårvägar AB, Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, Räddningstjänsten Storgöteborg, fastighetsnämnden</p>
<p>Skydd och bevakning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Identifiera behov i staden av skydd och bevakning • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag 	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Lokalnämnden, nämnden för Intraservice, kretslopp och vattennämnden, Got Event AB, Higab AB, Göteborgs Hamn AB, Göteborg Energi AB, Gryaab AB, Liseberg AB</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Samverka med andra myndigheter (exempelvis polisen) och vaktbolag 		
<p>Skyddsrum och övriga totalförsvarsanläggningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Identifiera behov av underhåll, reparationer, drift • Fördela och peka ut resurser som kan användas • Vid behov organisera hjälp till människor att nå skyddsrum • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	Fastighetsnämnden	Nämnder och styrelser som äger fastigheter som rymmer skyddsrum, Räddningstjänsten Storgöteborg
<p>Lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas i arbetet (i enlighet med nationella direktiv) • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Vid behov samverka med externa aktörer 	Kommunstyrelsen	Övriga nämnder och styrelser vid behov

<p>Brådsående begravning (stöd till kyrkogårdsförvaltningen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas (bland annat mark, transport av döda, grävhelp) • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Samverka med kyrkogårdsförvaltningen och vid behov andra externa aktörer 	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Fastighetsnämnden, park- och naturnämnden, idrotts- och föreningsnämnden, Got Event AB</p>
<p>Stöd till Försvarsmakten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med stadsledningskontorets krigsstab • Leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut • Fördela och peka ut resurser som kan användas för stöd, bland annat gällande mat, vatten, drivmedel, tillfälliga lokaler • Organisera det operativa arbetet i funktionens uppdrag • Samverka med Försvarsmakten om stödbehov samt externa aktörer 	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Nämnder och styrelser identifieras utifrån Försvarsmaktens framställan om stöd</p>

**Tjänsteutlåtande**

Utfärdat 2022-05-16

Diarienummer 1107/21

Handläggare

Margareta Romare

Telefon: 031-368 02 47

E-post: margareta.romare@stadshuset.goteborg.se

Remittering av förslag till riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen remitterar stadsledningskontorets förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap (inklusive bilaga Göteborgs Stads krigsorganisation), i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, till samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad samt till förbundsstyrelsen i Räddningstjänsten Storgöteborg.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2021-08-18 §576 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att fortsätta utredningen kring stadens krigsorganisation med inriktningen krigsorganisation med i huvudsak ordinarie nämndstruktur. Kommunfullmäktige antog 2021-10-28 § 14 Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, som bland annat slår fast att nämnder och styrelser inom stadens krigsorganisation ska ta fram beredskapsplaner för höjd beredskap.

I föreliggande tjänsteutlåtande lämnar stadsledningskontoret förslag på en reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, inklusive bilaga om Göteborgs Stads krigsorganisation. Krigsorganisationen föreslås bestå av ordinarie nämnders och styrelser krigsorganisationer med tillhörande beredskapsplaner, samt ett antal tillkommande resursfunktioner. Resursfunktionerna ska säkerställa att operativt samarbete över förvaltnings- och bolagsgränser snabbt kan komma till stånd vid krigsfara och krig, men också vid hybridkrigföring¹ i gråzonen mellan krig och fred. Syftet är att använda stadens samlade resurser på bästa sätt och stärka stadens förmåga att värna liv och hälsa samt upprätthålla samhällets funktionalitet. Stadsledningskontoret föreslår att ärendet skickas på remiss till stadens nämnder och styrelser.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Om kommunfullmäktige i Göteborgs Stad antar förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap, inklusive beslut om Göteborgs Stads krigsorganisation, kommer det att medföra ett utökat uppdrag för flertalet nämnder och styrelser i staden. Det utökade uppdraget kopplas till förslaget att inrätta resursfunktioner och innebär att planering för

¹ Avser i allmänhet en blandning av militära och icke-militära medel, ofta i en gråzon mellan fred och krig. Det kan inkludera påverkanskampanjer eller politiska, ekonomiska och diplomatiska påtryckningsmedel. (<https://fra.se/underrattelser/hybridhot.4.60b3f8fa16488d849a54a6.html>)

uppdraget behöver göras i fredstid. Arbetet bedöms i nuläget i huvudsak handla om planering, analys och utbildning och bör kunna hanteras inom befintligt uppdrag.

En aktiverad resursfunktion kommer att kunna generera betydande kostnader beroende på samhällsstörningens omfattning. Det kan handla om att göra större inköp av nödvändiga varor, öka lagerhållningen, genomföra brådskande reparationer och fler transporter, öppna flyktingboende (för interna och externa flyktingar), ansvara för nödbespisning, dela ut ransoneringskort, stödja Försvarsmakten med mat och andra resurser, driva befolkningsskyddsrummen, installera radiokommunikation (nödsamband) med mera.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter utifrån denna dimension när det gäller Göteborgs Stads krigsorganisation och de beredskapsförberedelser i fredstid som ska göras. På sikt skulle en situation med krigsfara eller krig kunna medföra allvarliga konsekvenser för ekologi och klimat.

Bedömning ur social dimension

Enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) och Försvarsmaktens gemensamma grundsyn ska genderperspektivet och barnperspektivet alltid vara en integrerad del i all totalförsvarsplanering. En situation med krigsfara eller krig bedöms medföra allvarliga sociala konsekvenser och påverka jämställdhet och mänskliga rättigheter negativt. En säkerhetspolitisk kris eller väpnat angrepp påverkar inte befolkningen likvärdigt eftersom människor har skilda fysiska, psykiska, språkliga och socioekonomiska förutsättningar. Redan utsatta grupper i samhället bedöms generellt drabbas särskilt hårt. Nämnder och styrelser inom Göteborgs Stad ska analysera dessa perspektiv och i sina beredskapsplaner och planera för åtgärder som kan förebygga och minska utsattheten i krig.

Bilagor

1. Kommunstyrelsens protokollsutdrag KS 2021-08-18 § 576
2. Förslag till reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, inklusive bilaga 1 Göteborgs Stads krigsorganisation

Ärendet

I tjänsteutlåtandet lämnar stadsledningskontoret förslag på Göteborgs Stads krigsorganisation, som utöver krigsorganisation och tillhörande beredskapsplan i varje nämnd och styrelse föreslås bestå av förberedda resursfunktioner. Stadsledningskontoret föreslår att ärendet skickas på remiss till stadens nämnder och styrelser.

Beskrivning av ärendet

I juni 2018 undertecknades Överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar 2018–2020 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och dåvarande Sveriges kommuner och landsting (SKL). Därefter har överenskommelsen förlängts två gånger med enbart smärre justeringar, först för 2021 och därefter för innevarande år. Överenskommelsen pekar ut tre prioriterade arbetsuppgifter för kommunerna:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvar
- Säkerhetsskydd
- Krigsorganisation och dess bemanning

Arbetet med civilt försvar i Göteborgs Stad skedde inledningsvis inom ramen för projektet civilt försvar, som tillsattes av kommunstyrelsen. Projektet redovisade sitt arbete 18 augusti 2021 och bad i tjänsteutlåtandet, dnr 0475/19, om ett inriktningsbeslut gällande stadens krigsorganisation. Kommunstyrelsen beslutade 2021-08-18 §576 att inriktningen för det fortsatta arbetet skulle vara att i huvudsak behålla ordinarie nämndstruktur och därmed inte bilda speciella krigsnämnder.

Stadsledningskontoret har i det fortsatta arbetet med att skapa Göteborgs Stads krigsorganisation utgått från att samtliga ordinarie nämnder ska ingå i stadens krigsorganisation. Om några nämnder inom ramen för sin egen beredskapsplanering gör bedömningen att den egna nämnden bör slås samman med annan nämnd och därmed undantagsvis bilda en krigsnämnd, finns fortsatt den möjligheten. I så fall behöver berörda nämnder hemställa en sådan begäran till kommunfullmäktige.

Bakgrund

Under höjd beredskap (krigsfara eller krig) bedöms behovet av att dela och samordna resurser inom staden att öka kraftigt. Ett rimligt antagande, som bygger på nationell bedömning², är att en situation med krigsfara eller krig i Göteborg kommer kräva mer central styrning och fler stadenövergripande beslut än i fredstid. Svåra prioriteringar av stadens verksamheter behöver göras och knappa resurser fördelas. Många beslut kommer att behöva fattas brådskande och med otillräcklig och osäker information som grund.

Vid direkt krigsfara eller krig kommer regeringen att besluta om skärpt eller högsta beredskap. Vid högsta beredskap (krig) ska kommuner ställa om till krigsorganisation och civilt försvar är då all den verksamhet som kommunen ska bedriva. Enligt lag³ ska kommuner ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att enbart krigsorganisation och beredskapsplaner i varje förvaltning och bolag inte är tillräckligt för att skapa den

² Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30)

³ 4 § Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

förmåga som behövs för att i värsta fall hantera omfattande, långvariga, allvarliga och parallella samhällsstörningar i Göteborgssamhället till följd av krig. Om det skulle råda krig i Göteborg behöver förvaltningar och bolag hjälpas åt på ett helt annat sätt än vad som normalt är fallet. Bedömningen grundar sig på det arbete som genomfördes inom ramen för projektet civilt försvar i Göteborgs Stad, vilket inkluderade samarbete med Försvarshögskolan och utbyte med bland annat Länsstyrelsen i Västra Götaland, ett antal statliga myndigheter i länet, Försvarsmakten och med andra kommuner. Arbetet redovisades till kommunstyrelsen i augusti 2021 (2021-08-18 §576).

Stadens krigsorganisation behöver kompletteras med en förberedd struktur för ökad operativ förmåga att samordna och prioritera resurser över förvaltnings- och bolagsgränser. Denna struktur föreslås i förslaget till reviderad riktlinje för höjd beredskap (bilaga 2) organiseras i form av resursfunktioner som beskrivs mer utförligt längre ner. I tjänsteutlåtandet som redogjorde för arbetet i projektet civilt försvar benämndes dessa samordningsfunktioner. Bedömningen är dock att begreppet samordningsfunktioner kan skapa otydlighet kring ansvar och mandat. Därför föreslås i stället att funktionerna benämns resursfunktioner.

Resursfunktioner dimensioneras ytterst för att klara av det värsta läget, en situation med krig. Men resursfunktioner kan även behöva aktiveras vid krigsfara (skärpt beredskap) eller vid antagonistiska attacker i gråzonen mellan krig och fred (extraordinär händelse). Utdragen och eskalerande gråzonsproblematik (antagonistiska aktiviteter så som dataintrång, sabotage, terrorism, informationspåverkan med mera) antas under lång tid kunna pågå då det formellt råder fred. Sådana samhällsstörningar klassas därmed lagmässigt som extraordinära händelser och följer krisberedskapens lagar, även om de i verkligheten kan vara en del av främmande stats hybridkrigföring. Detta scenario beskrivs i typfall 5 (Utdragen och eskalerande gråzonsproblematik, ej höjd beredskap) som Totalförsvarets forskningsinstitut tagit fram som ett planeringsunderlag.

Även andra situationer, som inte är hybridkrigföring, skulle kunna leda till mycket omfattande samhällsstörningar, exempelvis klimatkatastrofer, terrorism, kemiska utsläpp, pandemier med mera. Därför anser stadsledningskontoret att det är en fördel om resursfunktioner skulle kunna nyttjas och aktiveras såväl under höjd beredskap som vid särskilt allvarliga extraordinära händelser. Krisberedskap och arbete med civilt försvar blir därmed ömsesidigt förstärkande, vilket är i linje med nationella direktiv⁴.

Exempel på resursfunktion

Erfarenheter från arbetet med coronapandemin visar att det vid allvarliga samhällsstörningar inom staden snabbt uppstår omfattande behov av samordning, som sträcker sig utöver stadens ordinarie arbetsrutiner och organisationsstruktur.

Under coronapandemin bildades under 2020 en stadenövergripande operativ arbetsgrupp för att hantera den akuta bristen på skyddsutrustning i staden. Gruppen identifierade behovet av olika produktgrupper, samordnade inköp, säkrade rätt kvalitet, fördelade utrustningen till stadens verksamhet efter prioriteringsordning och ansvarade även för lagring samt distribution. Dåvarande stadsdelsnämnden Askim-Frölunda-Högsbo (AFH) ledde arbetet och samordningen i gruppen. Övriga deltagare var Göteborgs Stads Leasing,

⁴ Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30)

förvaltningen inköp och upphandling samt representant från stadsledningskontorets krisstab.

En av slutsatserna i utvärderingen av Göteborgs Stads hantering av coronapandemin, gjord av Kommunforskning i Västsverige⁵ (KFi), var att förmågan till just samordning inom staden behöver stärkas. Stadsledningskontorets förslag till resursfunktioner syftar till att fylla ut de luckor som kan uppstå vid mycket allvarliga kriser eller krig i en decentraliserad organisation som Göteborgs Stad. KFi-rapporten skriver bland annat:

- Vad gäller samordning handlar det om förmågan att koordinera och samarbeta kring åtgärder och lösningar mellan förvaltningar som kännetecknas av en hög grad av decentralisering. (sid 7)
- Det är med andra ord viktigt att skapa strukturer och rutiner som ständigt kan uppmärksamma kris- och beredskapsperspektiv. (sid 84)

Göteborgs Stads krigsorganisation

Stadsledningskontoret föreslår att krigsorganisation och beredskapsplaner i stadens samtliga förvaltningar och bolag tillsammans med resursfunktioner utgör Göteborgs Stads samlade krigsorganisation. En beskrivning av Göteborgs Stads krigsorganisation återfinns i bilaga 1 till reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap. Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av staden (se mer nedan). Kommunfullmäktige är dock fortsatt stadens högsta beslutande församling även vid höjd beredskap.

I Göteborgs Stads krigsorganisation ingår enligt förslaget stadens samtliga nämnder och styrelser. Dessa har redan i uppdrag att under året 2022 ta fram en krigsorganisation med tillhörande beredskapsplanering för sin egen verksamhet, i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap.

Nedan beskrivs hur ledningen av stadens krigsorganisation föreslås organiseras samt hur resursfunktionerna enligt förslaget ska utformas.

Kommunstyrelsens roll under höjd beredskap

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen enligt lag för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva⁶.

Till sin hjälp under höjd beredskap har kommunstyrelsen en krigsledningsorganisation på stadsledningskontoret. Krigsledningsorganisationen har i sin tur ett stöd i form av en krigsstab. Denna struktur bygger på den fredstida krisorganisationen som beskrivs i stadsledningskontorets krisledningsplan. Ambitionen är att så långt det är möjligt använda liknande arbetssätt såväl vid extraordinär händelse som under höjd beredskap. Det rimmar väl med den nationella inriktningen att civilt försvar ska utgå från krisberedskapen⁷.

⁵ Mobilisering och samordning – En studie av Göteborgs Stads hantering av pandemin, KFi-rapport nr 170 2021.

⁶ 3 kap. 2 § Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

⁷ Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018–2020, med revideringar till och med 2022. (MSB och SKR)

Ledningen av Göteborgs Stad under höjd beredskap beskrivs övergripande i förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap, i bilaga 1 till Göteborgs Stads krigsorganisation. På en detaljerad nivå beskrivs ledningen av Göteborgs Stad under höjd beredskap i stadsledningskontorets beredskapsplan (sekretess).

Resursfunktionernas uppdrag och styrning

Förberedda resursfunktioner syftar till att ha operativ förmåga att, vid behov, kraftsamla stadens samlade resurser för att klara av att hantera synnerligen allvarliga samhällsstörningar, exempelvis flera parallella kriser och ytterst krig. Utöver de förberedda resursfunktionerna kan kommunstyrelsen under höjd beredskap skapa fler resursfunktioner eller ändra uppdragen inom befintliga resursfunktioner, om situationen så kräver.

Det övergripande syftet med att kraftsamla stadens samlade resurser är att använda stadens resurser där de bäst behövs, i syfte att värna liv och hälsa, upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna och upprätthålla nödvändig försörjning. Att stödja Försvarmakten är ytterligare en av de prioriterade uppgifterna för det civila försvaret⁸.

Kommunstyrelsens övergripande inriktningsbeslut samt målen för det civila försvaret och samhällets skyddsvärden⁹ styr prioriteringarna inom varje resursfunktion. Stadsledningskontorets krigsledningsorganisation, via krigsstaben, förmedlar kommunstyrelsens övergripande strategiska och ekonomiska inriktningsbesluten vidare till resursfunktionerna.

Varje resursfunktion ska enligt förslaget ledas av en nämnd eller styrelse, som därmed får ett uppdrag att vara funktionsansvarig.

- Den funktionsansvariga nämnden/styrelsen ska hålla samman arbetet i resursfunktionen och på en operativ nivå ansvara för att samordna, prioritera och fördela stadens resurser i enlighet med fattade beslut och övergripande mål.
- Varje resursfunktion knyts till en funktion i stadsledningskontorets krigsstab.
- Varje resursfunktion rapporterar till stadsledningskontorets krigsstab, som deltar i respektive resursfunktion i den utsträckning som krävs för att uppdraget i resursfunktionen ska kunna utföras.

I händelse av krigsfara eller krig, då höjd beredskap råder, kommer resursfunktionerna vid behov få konkreta uppdrag/uppgifter tilldelade sig via kommunstyrelsens krigsstab. Vilka uppdrag det kan handla om beror på den aktuella händelseutvecklingen och går därmed inte att i slå fast i förväg.

Uppgiften för varje resursfunktion i fredstid är att förbereda för arbetet, bland annat genom att säkerställa:

- Förberedda arbetsformer för uppdraget, exempelvis nödvändiga beslutsforum och/eller stabsorganisation.
- Förberedda former för samverkan och samarbete med övriga förvaltningar och bolag i staden som ska bidra till funktionen, inklusive säkerställda och uppdaterade kontaktvägar.

⁸ I Totalförsvaret 2021–2025 anges sju mål för det civila försvaret. Återges i Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap.

⁹ Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar, MSB777

- Förbereda former för samverkan med andra resursfunktioner, inklusive säkerställda och uppdaterade kontaktvägar.
- Förbereda former för samverkan med externa aktörer, inklusive säkerställda och uppdaterade kontaktvägar.
- En uppdaterad och tillgänglig resursinventering samt en löpande analys kring vilka resurser som skulle behövas för att klara komplexa uppdrag under samhällsstörningar och ytterst krig. Här inbegrips såväl resurser som finns inom staden som resurser som externt kan behöva tillföras i en kris eller krig.

Värt att notera att staden vid olika typer av samhällsstörningar i fredstid kan ha nytta av att det löpande finns en uppdaterad resursinventering, även om situationen inte är så allvarlig att resursfunktioner formellt behöver aktiveras.

I förslag till reviderad riktlinje för höjd beredskap, bilaga 1 Göteborgs Stads krigsorganisation, lämnas dels förslag på nämnder och styrelser som skulle kunna få ett ansvar för respektive funktion, dels lämnas förslag på nämnder och styrelser som skulle kunna delta. Utgångspunkten har varit ordinarie uppdrag i den fredstida organisationen samt vad förvaltningarna och bolagen själva bedömt att de rimligen skulle kunna bidra med i händelse av krig. I kommande remissomgång bereds nämnder och styrelser möjlighet att fördjupat reflektera kring vilken eller vilka resursfunktioner som är mest lämpliga för var och en.

Aktivering av resursfunktionerna

Resursfunktioner ska aktiveras när förvaltningar och bolag inte längre ensamma klarar av att hantera mycket omfattande eller långvariga samhällsstörningar (kris, krigsfara, krig) och där ytterst liv och hälsa samt samhällets grundläggande funktionalitet hotas.

Vid högsta beredskap ska Göteborgs Stad enligt lag övergå till krigsorganisation vilket inkluderar samtliga resursfunktioner, enligt föreslagen bilaga till reviderad riktlinje för höjd beredskap (bilaga 2).

Vid skärpt beredskap har kommunstyrelsen mandat att aktivera en eller flera resursfunktioner utifrån identifierade och dokumenterade behov. Om kommunstyrelsen under skärpt beredskap beslutar att övergå till krigsorganisation aktiveras automatiskt samtliga resursfunktioner.

Förslag på 19 resursfunktioner

Stadsledningskontoret lämnar förslag på 19 resursfunktioner, vilka beskrivs utförligare i reviderad riktlinje för höjd beredskap, bilaga 1 Göteborgs Stads krigsorganisation¹⁰.

De föreslagna resursfunktionerna grundar sig på den kunskapsinhämtning som skedde under arbetet med projektet civilt försvar och på de analyser som stadens förvaltningar och bolag själva gjort när det gäller den egna verksamheten under höjd beredskap. Analyserna, som lämnades in till stadsledningskontoret, föregicks av utbildning och workshops med Försvarshögskolan. Flera förvaltningar och bolag har i sina svar påtalat att det sannolikt behövs ökad samordning och samarbete inom staden för att klara av att leverera samhällsviktiga åtaganden i händelse av krig i Göteborg.

¹⁰ I anslutning till att ny organisation inom området stadsutveckling träder i kraft i Göteborgs Stad 2023-01-02 kommer stadens krigsorganisation att uppdateras med nämndernas nya namn.

De föreslagna resursfunktionerna ryms inom någon av följande övergripande kategorier:

- **Tillkommande uppdrag enligt lag under höjd beredskap.** Vissa resursfunktioner bygger på specifika uppdrag som åligger en kommun under höjd beredskap, så som att bedriva lokal kristidsverksamhet¹¹, öppna skyddsrum och stödja Försvarmakten.
- **Uppgifter som ingen enskild förvaltning eller bolag har ansvar för, varken i fred eller krig.** Avser uppgifter som ingen enskild förvaltning eller enskilt bolag har ansvar för, så som storskalig utrymning och inkvartering, flyktingströmmar såväl inom landet som utifrån, eller brådskande begravningar.
- **Normala arbetsmetoder och resurstilldelning bedöms otillräckliga.** Flera resursfunktioner bygger på antagandet att normala fredstida arbetsmetoder, inklusive dimensionerande resurser, inte räcker till för att möta de samhällsstörningar som uppstår. Enligt de nationella planeringsförutsättningarna¹² ska kommuner utgå från att det kan uppstå mycket allvarliga samhällsstörningar i händelse av krig, exempelvis långvariga elavbrott, återkommande under veckor-månader, raserad infrastruktur och raserade byggnader, brist på drivmedel, brist på sjukvårdsresurser, brist på livsmedel och övriga förnödenheter, avbrott och störningar i transporter, stort antal skadade personer, stort personalfall, svårigheter att nå ut med information med mera.

Ambitionen har varit att involvera så många förvaltningar och bolag som möjligt för att bäst utnyttja stadens samlade resurser och för att fördela ansvar och skyldigheter i händelse av allvarliga extraordinära händelser och vid krigsfara och krig (höjd beredskap). Det är särskilt angeläget att förvaltningar och bolag som inte alls eller endast i ringa omfattning bedriver samhällsviktig verksamhet förbereder sig för att och helt eller delvis utföra nya arbetsuppgifter inom ramen för stadens krigsorganisation. Att peka ut ansvar i förväg är också avgörande för att i fredstid kunna öva stadens krigsorganisation.

En revidering av vilka resursfunktioner som är relevanta för staden kommer löpande att behöver göras. Dels kan kommuner få ändrade uppdrag via nya lagar, dels kan organisationsförändringar inom staden påverka vilka resursfunktioner som behöver finnas. Befintliga resursfunktioner vid varje tidpunkt, antal och typ av uppdrag, speglar således den aktuella fredstida organisationen.

Följande resursfunktioner föreslås förberedas i fredstid. Utöver dessa kan krisledningsnämnden i fredstid eller kommunstyrelsen under höjd beredskap, beroende på händelseutvecklingen, skapa de resursfunktioner som krävs.

- Transport, logistik & ordonnans
- Lokaler, fastighetsdrift
- Reparationer (tekniskt underhåll, reparationer, byggnation, grävuppgifter mm)
- Energi (el, värme, kyla, gas) och reservkraft
- Nödvattenförsörjning
- Måltider inom staden, inklusive nödbespisning
- Utrymning, inkvartering, flyktingmottagande
- Infrastruktur för IT

¹¹ Lokal kristidsverksamhet, 3 kap. 3§ lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

¹² Rätt person på rätt plats – offentliga aktörer. Vägledning för krigsorganisation och krigsplacering (MSB 2022), Bilaga 1, sid 43–53. Plan för civilt försvar Västra Götalands län (utkast beredskapsplan för länet)

- Personalförsörjning/bemanning (inklusive kontakt med frivilliga och privata näringsliv)
- Inköp (säkerställa inköp av nödvändiga varor)
- Kristidsverksamhet (inkluderar prisreglering/ransonering/nödvändig försörjning)
- Krisstöd
- Kommunikation
- Samband och ledningsplatser
- Skydd och bevakning
- Skyddsrum och övriga totalförsvarsanläggningar
- Lämna upplysningar med mera om krigsfångar och andra skyddade personer
- Brådskande begravning (stöd)
- Stöd till Försvarsmakten

Exempel på uppdrag som skulle kunna bli aktuella i händelse av krig

Resursfunktionerna ska, på uppdrag av kommunstyrelsen, utföra arbetsuppgifter i staden som är nödvändiga för att klara målen för det civila försvaret och för att staden ska kunna leverera samhällsviktig verksamhet samt i stort upprätta samhällets funktionalitet.

Exempel på sådana arbetsuppgifter skulle kunna vara (beroende på händelseutvecklingen):

- Röja upp i kvarter/stadsdelar
- Reparera raserad infrastruktur (vägar, vattenverk etcetera)
- Laga/förbereda mat och distribuera till äldreboenden/hemtjänst/förskola under svåra omständigheter (vid brist på livsmedel, drivmedel och fordon samtidigt som vägar kan vara förstörda)
- Via personpool i staden och/eller via tillskott utifrån säkerställa att förskolan klarar sitt utökade uppdrag att ha dygnet runt-öppet (för att säkerställa att militär, sjukvårdspersonal, räddningstjänst med flera kan fortsätta utföra sina samhällsviktiga arbeten)
- Upprätta flyktingboenden eller evakuera delar av staden
- Nyttja stadens lokalinnehav på bästa sätt, exempelvis flytta verksamheter från en lokal till en annan. Reparera lokaler som måste fungera.
- Upprätta nya, tillfälliga ledningsplatser
- Bistå kyrkogårdsförvaltningen när det gäller begravningar av många döda
- Fördela reservkraft och tillhörande drivmedel till mest behövande verksamheter
- Bistå människor att komma till skyddsrum
- Upprätta radiokommunikation inom staden
- Bemanna fysiska informationsplatser runt om i staden
- Dela ut ransoneringskuponger
- Centralt köpa in exempelvis livsmedel, drivmedel, läkemedel och andra nödvändiga varor och fördela till mest behövande verksamheter i staden
- Stödja förband inom Försvarsmakten (på plats inom Göteborgs geografiska yta) med mat och vatten
- Via ordonnans (gå, cykla, bil/mc) fysiskt överlämna information/meddelande mellan stadens verksamheter eller mellan staden och andra myndigheter/aktörer
- Fördela it-resurser i syfte att upprätthålla de mest kritiska systemen inom staden

Värt att notera är att graden av delaktighet för varje nämnd och styrelse i de olika uppdrag som kan uppstå i händelse av krig är svår att exakt avgöra i fredstid. Generellt är det

sannolikt så att den nämnd eller styrelse som har mycket resurser blir mer involverad än den som har få resurser. Men även mängden samhällsviktiga åtaganden kommer att spela in. Den som har mindre mängd samhällsviktiga åtaganden kommer sannolikt i händelse av krig att behöva delta mer aktivt i resursfunktionen är den nämnd och styrelse som redan har fullt upp med att sköta sina ordinarie samhällsviktiga åtaganden.

Behov av att revidera andra styrdokument

Det svenska krisberedskapssystemet bygger på principen om ansvar, närhet och likhet. Principen innebär att den nämnd eller styrelse som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden, också har ansvaret för verksamheten vid kris och vid krig. Detta gäller så långt det är möjligt, vilket framgår såväl i Göteborgs Stads riktlinje för krishantering som Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap.

Det innebär att varje nämnd och styrelse i Göteborgs Stad har fullt ansvar för sin egen verksamhet även i krig, så länge inget annat beslutas av kommunstyrelsen. Aktivering av föreslagen krigsorganisation i Göteborgs Stad, inklusive resursfunktioner, innebär att nämnder och styrelser då det råder krigsfara eller krig kan få konkreta uppdrag att hjälpas åt för att klara av stadens mest samhällsviktiga åtaganden. Resursfunktioner kan därmed ses som en form av nödgärd i en synnerligen allvarlig situation som hotar liv och hälsa och samhällets funktionalitet.

För att kunna hantera hybridkrigföring i gråzonen mellan krig och fred eller andra synnerligen allvarliga samhällsstörningar (som klassas som extraordinära händelser i fredstid), skulle sannolikt krisledningsnämnden behöva få motsvarande mandat att aktivera resursfunktioner då det ej råder höjd beredskap.

Om Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, inklusive bilaga 1 Göteborgs Stads krigsorganisation, antas behöver *Göteborgs Stads riktlinje för krishantering* revideras och uppdateras med formuleringar kring hur resursfunktioner aktiveras vid just extraordinära händelser. Även bolagens ägardirektiv kan komma att behöva revideras för att inkludera uppdraget att leda eller delta i en resursfunktion. Om föreslagen riktlinje för höjd beredskap, inklusive bilaga 1 Göteborgs Stads krigsorganisation, antas behöver ett separat arbete ta vid gällande nödvändiga anpassningar av nämnda styrdokument.

I anslutning till att en ny organisation inom området stadsutveckling träder i kraft i Göteborgs Stad i januari 2023 kommer stadens krigsorganisation inklusive resursfunktioner att behöva uppdateras med nämndernas nya namn. Förändringen gäller fastighetsnämnden, trafiknämnden, lokalnämnden, park- och naturnämnden samt byggnadsnämnden. Även andra organisatoriska förändringar av nämnder och styrelser kan förekomma, vilket kräver revideringar.

Vidare ska befintligt stödjande dokument (*Råd kring arbetet med beredskapsplaner för höjd beredskap*) uppdateras med vägledning kring hur arbetet med resursfunktioner lämpligen kan förberedas.

Stadsledningskontorets bedömning

Det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget i vår omvärld, med Rysslands invasion av Ukraina, gör att det är angeläget att fastställa stadens krigsorganisation i händelse av krigsfara och krig i Sverige.

Kommunfullmäktige fattade i oktober 2021 beslut om Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap, som slår fast att nämnder och styrelser i stadens krigsorganisation ska ta fram beredskapsplaner för att kunna hantera en situation med krigsfara eller krig (höjd beredskap). I nu föreliggande förslag gällande stadens krigsorganisation kompletteras beredskapsplaner i varje förvaltning och bolag med stadenövergripande resursfunktioner.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att sådana resursfunktioner är nödvändiga då påfrestningen på Göteborgs samhället i stort, inklusive Göteborgs Stad, riskerar att bli mycket allvarliga i händelse av krig. Omfattningen och följderna av de samhällsstörningar som följer på en krigssituation är svåra att överblicka, även om kriget i Ukraina ger en skrämmande bild av vad som i värsta fall är att vänta. De nationella planeringsförutsättningarna, beskrivna i FOI:s typfall 1–5, utgår från stort skadeutfall och i värsta fall katastroflikande scenarier. Exempelvis fjärrstridsmedel riktade mot samhällsviktig civil infrastruktur, så som vattenverk, vägar, hamnar med mera. Brist på nödvändiga varor, cyberattacker och påverkanskampanjer förvärrar läget ytterligare. Syftet med resursfunktionerna är att kraftsamla stadens samlade resurser och skapa förmåga att snabbt kunna agera för att nå effekt i hela Göteborgssamhället.

Riksdagsbeslutet Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) slår fast att samhällets servicenivå i händelse av krig kommer att bli avsevärt lägre än i fredstid. Alla kommuner kommer att tvingas göra mycket svåra prioriteringar bland annat till följd av brist på personal och andra nödvändiga resurser. Resursfunktioner bedöms kunna vara en hjälp i ett sådant arbete och stärka stadens förmåga till samordning vid kris och ytterst krig.

I fredstid handlar arbetet med resursfunktionerna om att övergripande inventera resurser och förbereda för strukturer, som med kort varsel kan aktiveras. Syftet är att öka förmågan att klara av den praktiska hanteringen inom staden i extremt allvarliga situationer. Resursfunktionerna måste till sin natur vara flexibla och i praktiken ha stor anpassningsförmåga i akuta skeden, beroende på händelseförlopp. Stadsledningskontoret förordar att förslaget gällande stadens krigsorganisation skickas på remiss till stadens nämnder och styrelser då krigsorganisationen är en angelägenhet för stadens alla verksamheter.

Stadsledningskontorets gör utöver detta bedömningen att det på sikt skulle vara ändamålsenligt att även kunna aktivera resursfunktioner under allvarliga samhällsstörningar i fredstid. Dels för att säkerställa att det finns förmåga att skyndsamt hantera gråzonsattacker i fredstid från främmande stat, dels för att säkerställa förmåga att hantera andra allvarliga samhällsstörningar så som effekter av klimatförändringar eller terrorangrepp. Stadens förmåga att hantera samhällsstörningar utmed hela hotskalan bedöms stärkas genom inrättandet av resursfunktioner. Arbetet med civilt försvar och krisberedskap blir därmed ömsesidigt förstärkande. Om stadens krigsorganisation inklusive resursfunktioner beslutas, bedömer stadsledningskontoret att Göteborgs Stads riktlinje för krishantering kan behöva uppdateras för att inkludera möjligheten att aktivera resursfunktioner även då det ej råder höjd beredskap.

Christina Eide

Direktör Utveckling av stadens verksamheter

Eva Hessman

Stadsdirektör